

PROKOPSKÉ ÚDOÍ V LITERUŘE

1) Bohuslav Balbín: Proslulá jeskyně (2. pol. 17. stol.)

Proslulá je také jeskyně sv. Prokopa vzdálená jednu míli od Prahy; jako chlapec jsem se do ní dostal. V ní se zdržovali zlí duchové, jež s Kristovou pomocí svatý Prokop zahnal. Však jsou ještě dnes znatelné otvory ve skalách, kudy čerti prchali a vylétávali...

2) Mauritius Vogt (1729)

V tomto kraji jesti vidět sklepení divné aneb jeskyni svatého Procopii, půl míle cesty od Prahy ke Zbraslavi, ve velké hoře pevně udělanou, v nížto přepodivné podoby do skály vtisknuté viděti jest, jako ocas dračí... Ta jeskyně se nezdá lidskou rukou udělána. Z jeskyně té svatý Prokop pluk ďáblů vyhnal jest a nějaký čas tam přebýval.

3) Jakub Arbes: Trilobit (1890)

Údolí svatoprokopské, jež bývalo tehda jedním z nejoblíbenějších výletních míst, znal J. Barrande z několikere návštěvy... Stanulť na nejvyšším temeni Dívčích hradů – nad takzvanou Bílou stěnou, odkud jest jedna z nejkrásnějších vyhlídek na Prahu... Náhle zazněla těsně pod ním hromová rána, až se půda kolem zaduněla. Shledal, že stojí nad kamennými lomy, v kterých byl právě kámen prachem lámán... Zahnul za první skalní balvan, shýbl se pro kámen a shledal v něm symetrickou jakousi figuru v podobě ráčka... Na cestě domů zabýval se v duchu svými vzpomínkami a na kámen úplně zapomněl. A přece odnášel si skvost nezměrné důležitosti a zároveň zárodek své nesmrtnosti. Čím byl Barrande vědět, zejména geologii, je všeobecně známo. Bádáním jeho byl otevřen nový svět, a zejména Čechy byly proslaveny, jako neocenitelné zřídlo geologických studií po všem vzdělaném světě. Bílá skála na Dívčích hradech má tudíž i v dějinách moderní vědy své zvláštní místo.

4) Gustav Meyrink: Žába

Jednou o svatojánském svátku jsem se vydal pěšky do vápencových skal Prokopského údolí, vyzbrojen batohem, geologickým kladívkem a dlátem. Kde nyní stojí ústav pro duševně choré, tam se za mých časů tyčil vrchol skaliska s hlubokou jeskyní. Za soumraku to připomínalo zívajícího hrozivého bělavého obra. V ní prý, jak se říká, bydlel před staletími svatý Prokop. Připutoval prý ze samého srdce Asie... často jsem z té jeskyně, k níž nevedl žádný přístup, slyšel o polednách pronikavé zvonění, a když jsem se ptal po příčině, řekli mi, že v ní žije prastará čarodějnice. Teď už nic nevnímá, jen o polednách zvoní puklým kravským zvoncem, načež jí po skále spustí někdo na provaze chléb a vodu. Popadla mě zvědavost a začal jsem šplhat po téměř hladké a svislé skále... jako napůl v mdlobách jsem viděl, jak stařena mizí za nějakou fatou morgánou... Vltava a její břehy se proměnily v obraz připomínající pravěk; viděl jsem, jak se z jakéhosi opalizujícího mlžného města vynořuje neobvyklá dávnověká terasa a na ní fantastické postavy...

5) M. Štraub a J. Lenková: Tajemné podzemí

V hlubočepském Prokopském údolí kdysi bývala přírodní krasová jeskyně, zvaná též Svatoprokopská. Byla dlouhá 120 metrů a v 18. století byl při ní postaven kostelík a příbytek poustevníka. Jeskyně se tak stala poutním místem, ale pozdější těžbou vápence byla narušena a za 2. světové války a po ní upravena pro vojenské účely, když v roce 1943 při okupaci zde Němci začali uskutečňovat projekt podzemní továrny Junkers. Po válce se prostory jeskyně dostaly pod správu čs. armády a dodnes je jejich vnitřní zařízení včetně údajné podzemní chodby utajované, a tudíž veřejnosti nepřístupné.

Zdroj (všechny ukázky kromě poslední): CÍLEK Václav, MAJER Martin, KOTRBA Milan.
Podzemní Praha – jeskyně, doly, štoly, krypty a podzemní pískovny velké Prahy. 1. vyd.
Eminent 2008, ISBN 978–80-7281–346-9 str. 27–33

Zdroj poslední ukázky: LENKOVÁ Jitka, ŠTRAUB Miloš. Tajemné podzemí I. Díl. 1. Vyd.
Regia 2005, Praha ISBN: 80–86367-50–9